

ТЕМА №1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.

ЙОГО РОЛЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.

План

1. Суть та функції ринку фінансових послуг

2. Структура ринку фінансових послуг

1. СУТЬ ТА ФУНКЦІЇ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

послуга — результат виконання відповідних операцій з фінансовими активами, спрямованих на задоволення індивідуальних фінансових потреб клієнтів.

Відповідно до Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" від 12 липня 2001 р. № 2664-III, **фінансові послуги** — операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів.

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ:

- фінансова послуга сприймається як діяльність особи (юридичної чи фізичної), яка надає послугу;
- фінансова послуга не має матеріально-речової форми вираження;
- абстрактна форма фінансової послуги набуває конкретного вираження на основі договірних відносин або в процесі купівлі-продажу цінних паперів;
- корисний ефект фінансової послуги виявляється в процесі її надання;
- час надання та споживання фінансової послуги здебільшого збігається.

Відповідно до Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" до фінансових послуг належать:

- випуск платіжних документів, платіжних карток, дорожніх чеків та їх обслуговування, кліринг, інші форми забезпечення розрахунків;
- довірче управління фінансовими активами;
- діяльність з обміну валют;
- залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо їх наступного повернення;
- фінансовий лізинг;
- надання коштів у позику, в тому числі на умовах фінансового кредиту;
- надання гарантій та поручительств;
- переказ грошей;
- послуги у сфері страхування та накопичувального пенсійного забезпечення;
- торгівля цінними паперами;
- факторинг

Портфель фінансових
послуг -
це сукупність
фінансових послуг, які
надаються клієнтам у
сфері фінансового
обслуговування.

ФУНКЦІЇ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ:

- фінансове обслуговування учасників економічного кругообігу та фінансове забезпечення процесів інвестування у виробництво, розширення виробництва та дольової участі на основі визначення найефективніших напрямів використання капіталу в інвестиційній сфері;
- знаходження для кожного власника капіталу контрагента;
  - угоди та мінімізація витрат на проведення фінансових операцій;
  - формування ринкових цін на окремі види фінансових послуг

Фінансові послуги

Спрямованість на задоволення потреб клієнта

- прямі послуги, безпосередньо спрямовані на задоволення відповідних інтересів клієнта;
- непрямі або супутні, послуги без отримання клієнтом додаткового доходу;
- непрямі послуги, що дають клієнту додатковий дохід або знижують витрати при отриманні прямих послуг

Рівень складності фінансової послуги

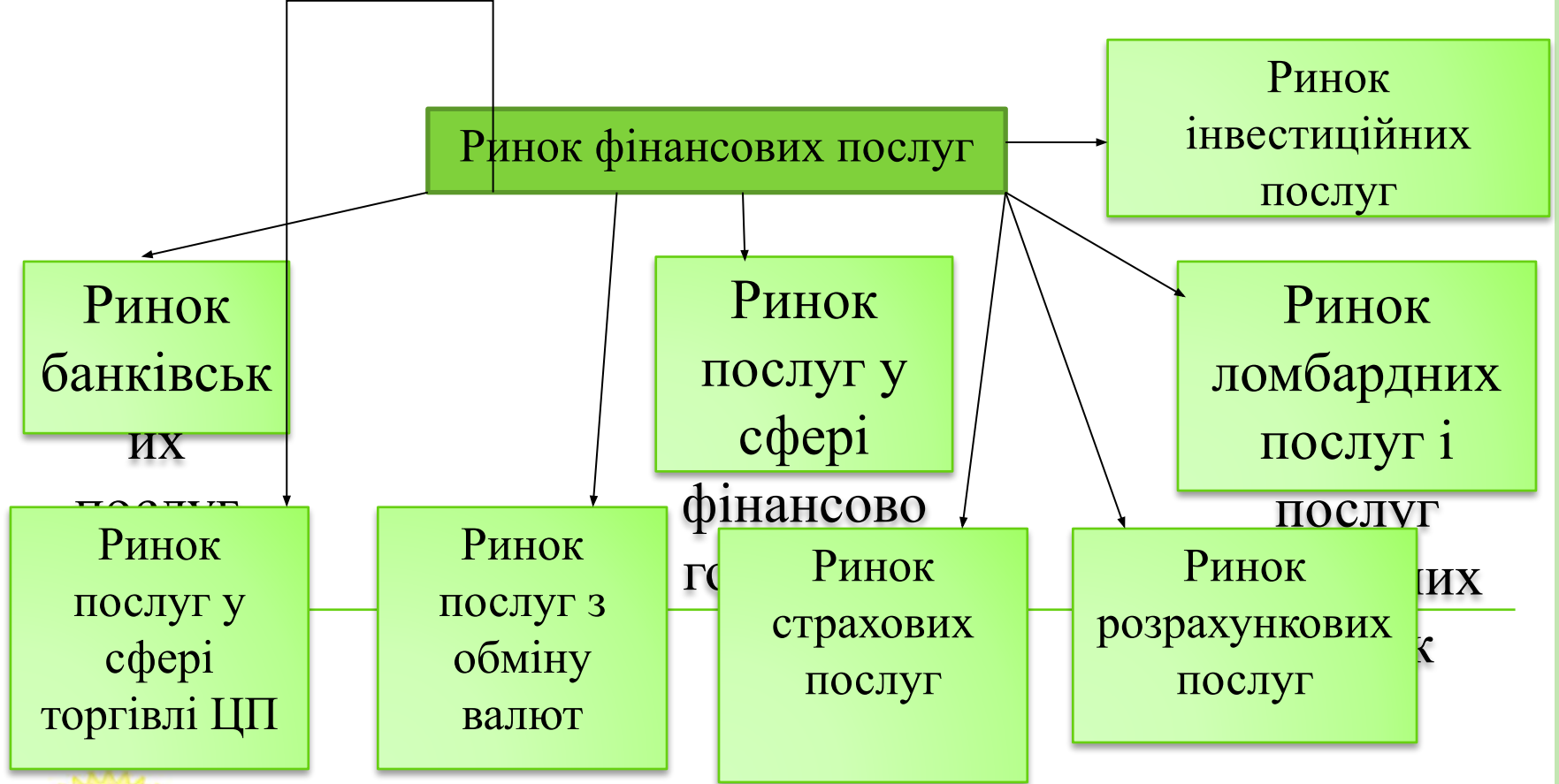
- I рівень – послуги, що можуть бути отримані великою кількістю клієнтів (відкриття рахунків, грошові перекази, обмін валюти, страхові послуги);
- II- рівень-послуги, для одержання яких клієнти повинні мати спеціальну підготовку;
- III рівень – послуги, що потребують від клієнтів спеціальних знань;
- IV рівень –послуги, що потребують професійних знань та навичок у галузі фінансового планування

2. Структура ринку фінансових послуг

- Рис. Структура ринку фінансових послуг

Ринок фінансових послуг

Послуги на кредитному ринку:

- кредитні послуги;
- лізинг;
- факторинг;
- іпотечне кредитування;
- кредитно-гарантійні послуги;
- ломбардні послуги.

Послуги на ринку грошей:

- послуги за операціями з вексями;
- послуги із залучення грошових коштів;
- платіжні послуги.

Послуги на ринку ЦП:

- послуги з купівлі-продажу ЦП;
- послуги з обслуговування обігу ЦП;
- послуги з управління портфелем ЦП;
- депозитарні послуги;
- реєстраційні послуги;
- послуги зі зберігання ЦП

Послуги на валютному ринку:

- обмін валют;
- страхування валютних ризиків;
- валютні розрахунки;
- послуги з банківськими металами

Послуги на страховому ринку:

- послуги зі страхування життя;
- послуги зі страхування відповідальності
- послуги зі страхування майна

Рис. Сегментація ринку фінансових послуг за видами фінансових активів

ОСНОВНИМИ СТИМУЛАМИ РОСТУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ Є:

- розвиток НТП, впровадження нових форм банківських, страхових, інвестиційних послуг (наприклад, банківські послуги через систему Інтернет);
- довгостроковий економічний підйом, який призводить до росту доходів, а отже – до додаткових потреб у послугах, наприклад у галузі лізингового кредитування;
- деіндустріалізація розвинутих країн і трансформація їх національних господарств у так звані "економіки послуг" (зокрема надання страхових і банківських послуг);
- розвиток світового ринку послуг призводить до нових видів страхування (наприклад, розвиток туризму призводить до появи особистого страхування, без полісу якого жоден турист не допускається в іншу країну);
- необхідність ефективного використання капіталу (наприклад, страхові галузі отримують високі доходи, які можуть бути джерелом нових доходів);
- розвиток такої сфери міжнародної діяльності банків як надання фінансових послуг, тобто здійснення лізингових, трастових і факторингових операцій.

Небанківський фінансовий сектор України

включає:

страхові компанії,
кредитні спілки та інші небанківські кредитні
установи,
юридичних осіб
публічного права, що надають фінансові послуги,
недержавні пенсійні фонди та їх адміністраторів,
ломбарди, фінансові компанії (які надають такі
послуги, як фінансовий лізинг, факторинг, надання
порук та гарантій) та юридичних осіб, які не мають
статусу фінансової установи, але мають право
надавати певні види
фінансових послуг (фінансовий лізинг).

Станом на кінець 2014 року у
Державному реєстрі фінансових
установ

налічувалася 2 041 фінансова установа,
з них: 414 страхових компаній,
94 недержавних пенсійних фонди,
708 кредитних установ (з них 617
кредитних спілок), 473 ломбарди,
312 фінансових компаній та ін.